

LBRIS

Chuck Palahniuk, *Lullaby*

We know
books

Copyright © 2002 by Chuck Palahniuk
All rights reserved

© 2007, 2022 by Editura POLIROM, pentru traducerea
în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © iStockphoto.com/Sandra_Haro

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

PALAHNIUK, CHUCK

Cîntec de leagăn / Chuck Palahniuk; trad. din lb.
engleză de Radu Gârmacea. – Iași: Polirom, 2022

ISBN: 978-973-46-9001-5

I. Gârmacea, Radu (trad.)

821.111

Printed in ROMANIA

CHUCK PALAHNIUK

Cîntec de leagăn

Traducere din limba engleză
de Radu Gârmacea

POLIROM
2022

Capitolul 1

Problema oricărei povești este că o spui după ce lucrurile s-au petrecut deja.

Chiar și transmisiunile sportive de la radio, alergările spre bază și pasele de la baseball sînt decalate cu cîteva minute. Chiar și emisiunile în direct de la televizor ajung la noi cu vreo două secunde întîrziere.

Chiar și sunetul sau lumina au o anumită viteză.

O altă problemă ar fi povestitorul. Determinările celui care relatează – cine, ce, unde, cînd și de ce. Distorsiunea generată de mediul de comunicare. Modul în care cel care transmite mesajul modelează faptele. Ceea ce jurnaliștii numesc gatekeeper, instanța care filtrează. Pentru că prezentarea înseamnă totul.

Povestea din spatele poveștii.

Unde: în tot felul de cafenele. Îmi scriu cartea, capitol după capitol, de fiecare dată în alt sătuc, în alt oraș, în altă parcare dintr-un colț uitat de lume.

Chestia pe care o au în comun toate aceste locuri sînt miracolele. Puteți citi despre toate astea doar în tabloidele de doi bani – este

vorba despre fel de fel de vindecări, viziuni și miracole care nu apar niciodată în presa serioasă.

Săptămîna asta e vorba despre Sfînta Fecioară din Welburn, New Mexico. A apărut în zbor deasupra străzii principale, săptămîna trecută. Avea părul lung, împletit în șuvițe roșcate și negre fluturînd în bătaia vîntului, picioarele desculțe și murdare și era îmbrăcată cu o fustă indiană de bumbac, vopsită în două nuanțe de maro, și cu o vestă de denim. Materialul a apărut în World Miracles Report, numărul de săptămîna asta, care se găsește la casă în toate supermarketurile din America.

Iar eu, iată, am ajuns o săptămîină mai tîrziu. Întotdeauna sînt cu un pas în urmă. După ce s-a întîmplat evenimentul.

Fecioara Zburătoare are unghiile vopsite în roz deschis, cu vîrfuri albe. Manichiură franțuzească, după cum au declarat unii martori. Cu un spray insecticid, Fecioara Zburătoare a scris pe cerul cel senin de deasupra lui New Mexico:

NU MAI FACEȚI COPI

(Sic)

Sprayul l-a aruncat pe jos. Chiar în acest moment se află în drum spre Vatican. Pentru analize. Chiar în acest moment se vînd cărți poștale legate de eveniment. Chiar și casete video.

Aproape tot ce se poate cumpăra apare după eveniment. Deja prins. Mort. Gata preparat.

În casele-suvenir, Fecioara Zburătoare agită tubul de insecticid. Plutind deasupra străzii principale, face cu mîna către mulțime. Și la subsuoară i se zărește o tufă de păr castaniu. Chiar înainte să înceapă să scrie, o adiere îi ridică fusta, sub care Fecioara Zburătoare nu poartă nimic. Și se poate vedea că și-a ras părul dintre picioare.

Din acest loc îmi scriu astăzi povestea. De aici, dintr-un bufet de pe șosea, în timp ce discut cu martorii oculari din Welburn, New Mexico. Îl am alături pe dom' sergent, un polițist irlandez bătrîn și plin de riduri. Pe masa noastră e și ziarul local, în care se poate vedea un anunț care zice după cum urmează:

În atenția clienților magazinelor
de mobilă All Plush Interiors

„Dacă ați găsit păianjeni veninoși în piese de mobilier tapisate pe care le-ați achiziționat recent, vă puteți constitui ca parte civilă într-o acțiune juridică colectivă“, zice anunțul. După care dă un număr de telefon unde puteți suna, dar degeaba.

Pielea de pe gîtul lui dom' sergent atîrnă într-un asemenea hal, încît, dacă-l apuci de ea, cînd îi dai drumul, rămîne atîrnînd. Ca să și-o așeze la loc, ar trebui să se uite în oglindă.

Și puhoaiile de oameni sosesc în continuare în oraș. Oamenii se roagă în genunchi să fie încă o dată martorii unei apariții. Dom' sergent își împreunează cazmalele și se preface că se roagă, trăgînd cu ochiul în lături, pe fereastră;

LRDIS | We know
tocul pistolului e deschis, cu arma încărcată și pregătită pentru o partidă de tir la țintă mobilă.

După ce a terminat de scris pe cer, Fecioara Zburătoare a făcut bezele spre mulțime. A făcut semnul păcii cu două degete. A planat pînă deasupra copacilor, strîngîndu-și fusta în pumn, și-a smucit pe spate șuvițele roșcate și negre, a făcut cu mîna – și amin. A dispărut peste munți, dincolo de linia orizontului. Și dusă a fost.

Nu poți totuși să crezi tot ce citești în ziar.
Fecioara Zburătoare nu a fost o minune.

A fost o vrajă.

Aici nu e vorba de sfinți, ci de vrăji.

Dom' sergent și cu mine nu ne aflăm aici ca martori. Sîntem niște vînători de vrăjitoare.

Iar aceasta nu e o poveste despre ce se întîmplă aici și acum. Eu, dom' sergent, Fecioara Zburătoare. Helen Hoover Boyle. Povestesc de fapt cum ne-am cunoscut. Cum am ajuns aici.

Capitolul 2

Trebuie să răspunzi la o singură întrebare. La absolvirea facultății de jurnalism, trebuie să-ți imaginezi că ești reporter. Să-ți inchipui că lucrezi la un mare cotidian și că, în Ajunul Crăciunului, editorul te trimite să investighezi un deces.

Politia și ambulanța au ajuns deja la fața locului. Pe coridorul sordid al blocului de la periferie se înghesuie vecinii, în halat și papuci. În apartament e un cuplu de tineri, cu ochii în lacrimi, lîngă bradul de Crăciun. Copilul lor s-a înecat cu un globuleț. Afli ce era de aflat, numele copilului, vîrsta și așa mai departe, te întorci la redacție spre miezul nopții și-ți scrii materialul în ultimul moment.

I-l arăți editorului, care îl respinge pentru că n-ai precizat ce culoare avea globulețul. Roșu sau verde? N-ai văzut, și nici nu ți-a dat prin mîntre să întrebi.

La tipografie ți-pă după prima pagină, iar opțiunile tale sînt:

Să-i suni pe părinți și să-i întrebi ce culoare avea globulețul.

Sau să refuzi așa ceva și să-ți pierzi slujba.

Aceasta este cea de-a patra putere. Presa. Și, pe vremea cînd am făcut eu facultatea, ăsta era singurul subiect al examenului final de la cursul de etică. O întrebare unde nu era loc de doar și poate. Eu am răspuns că o să-i sun pe medicii de pe salvare. E clar că lucrurile de genul ăsta sînt inventariate. E clar că globulețul a fost sigilat într-o pungă și fotografiat pentru dosar. Nici nu se pune problema să-i sun pe părinți în Ajunul Crăciunului, în toitul nopții.

Facultatea mi-a apreciat etica cu nota 5.

În loc de etică, am învățat să le spun oamenilor doar ceea ce vor să audă. Am învățat să scriu totul. Și am mai învățat și că editorii pot fi niște mari jigodii.

De atunci încoace, m-am tot întrebat ce voia să însemne examenul ăla. Acum sînt reporter la un mare cotidian și nu mai trebuie să-mi imaginez nimic.

Primul meu caz real cu un copil a fost într-o dimineață de luni; era în luna septembrie. Nu era vorba de nici un globuleț din bradul de Crăciun și nici de vecini care să se înghesuie în jurul rulotei dintr-o suburbie. Un medic de pe ambulanță stătea cu părinții în chicinetă și le punea întrebările standard. Celălalt medic m-a dus în camera copilului și mi-a arătat lucrurile pe care le găsesc ei de obicei într-un leagăn.

Întrebările standard pe care le pun medicii sună cam așa: Cine a găsit copilul mort? Cînd anume a fost găsit? A fost mișcat din loc? Cînd a fost văzut ultima oară în viață? Era alăptat la sîn sau cu biberonul? Întrebările

par puse la întîmplare, dar tot ce pot să facă medicii e să elaboreze niște statistici, în speranța că, la un moment dat, vor putea stabili un tipar.

Camera copilului era decorată în galben și albastru, cu perdele înflorate la ferestre; lângă leagăn se afla o comodă de răchită. Mai era și un balansoar alb. Deasupra leagănului atîrnau niște fluturi galbeni de plastic. Pe comodă era o carte, deschisă la pagina 27. Podeaua era acoperită cu un covoraș în dungi albastre. Pe un perete era prins un goblen pe care scria: *Cine-n ziua de joi e născut va avea drum lung de făcut*. În cameră mirosea a pudră de talc.

Și n-oi fi fost eu un student eminent la etică, dar știu că măcar am învățat să fiu atent. Orice detaliu, oricît de mărunț, trebuie notat.

Cartea se numea *Versuri și poezii din lumea-ntreagă*; era împrumutată de la biblioteca locală.

Redactorul meu se gîndea la un serial în cinci părți despre sindromul morții infantile subite. Anual mor șapte sute de mii de sugari, fără nici o cauză aparentă. La fiecare o mie de sugari, doi se culcă, pur și simplu, și nu se mai trezesc. Redactorul meu, Duncan, numește fenomenul ăsta „moartea în leagăn“.

În legătură cu Duncan, faptele ar fi următoarele: este ciuruit de cicatrice acneice, iar linia scalpului îi e castanie o dată la două săptămîni, cînd își boiește rădăcinile albe. Parola de la calculatorul lui e „parola“.

Tot ce știm despre moartea infantilă subită este că nu există nici un tipar. Majoritatea sugarilor mor singuri în cameră, în cursul nopții, dar e posibil ca moartea să survină și atunci cînd copilul doarme cu părinții. Se poate foarte bine întîmpla să moară în mașină sau în cărucior. Sau în brațele mamei.

O mulțime de oameni au copii mici, după cum spune redactorul meu. E exact genul de subiect pe care nici un părinte sau bunic n-are curajul să-l citească, dar nici să nu-l citească. La drept vorbind, nu avem nici o informație nouă, dar ideea a fost să prezentăm cinci familii care au pierdut un copil. Să arătăm cum supraviețuiesc acestei pierderi. Cum reușesc să-și ducă viața mai departe. Pe ici, pe colo, putem adăuga ceva sare și piper în fațetele standard legate de moartea în leagăn. Putem să vorbim despre nebănuitul izvor de putere și compasiune pe care toți acești oameni îl descoperă în adîncurile ființei lor. Din unghiul ăsta privim lucrurile. Este ceea ce s-ar numi un subiect comod, pentru că nu se leagă de un eveniment anume. O să introducem materialul în deschiderea paginii de *lifestyle*.

Ca ilustrație, am putea folosi fotografiile ale unor copii zîmbitori și sănătoși care au murit.

O să arătăm că lucrul ăsta i s-ar putea întîmpla oricui.

Cam așa stabilise el caietul de sarcini. E genul de material de investigație pe care-l realizezi cu gîndul la un premiu. Ne aflăm spre sfîrșitul verii, cînd știrile sînt puține. Era vîrfurile de sezon pentru sarcinile care se apropie de termen și pentru nou-născuți.

Ideea redactorului meu era să mă dau pe lîngă medicii de pe ambulanțe.

Iar în ceea ce privește povestea de Crăciun, cuplul înlăcrimat și globulețul, pot să spun că lucrez deja de atîta timp, că mi-au ieșit din cap toate tîmpeniile astea.

La ipoteticul subiect de etică te pun să răspunzi abia la sfîrșitul facultății pentru că în acel moment e deja prea tîrziu. Trebuie să începi să rambursezi creditele de studii. După ani și ani, cred că întrebarea era de fapt: *Sînteți siguri că în felul ăsta vreți să vă cîștigați pîinea?*